

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. în străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare em. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Prețul cerealelor. — Desnodământul. — Depresiunea economică și politică comercială. — Importul și exportul româno-german. — Căile ferate și situația lor. — *Cronica:* Preschimbarea banenotelor de 5 și 20 Lei. Societatea Telefoanelor plătește 3½ milioane chirie anuală pentru locurile Băncii Fanco-Române. Societatea Anonimă de Telefoane construiește o mare fabrică de telefoane la București. Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României.

Prețul cerealelor.

Acum câțiva ani în urmă când cursul leului fluctua în cea mai îngrijorătoare nesiguranță, când publicul nostru era demoralizat de deprecierea monedei naționale iar stabilizarea nu intra pe acea vreme în preocupările de prim ordin ale guvernanților, singura nădejde ce ne mai însufleșea era cea câțiva ani buni agricoli cari ni trebuiau. Doi-trei ani buni, cu belșug agricol, de unde am fi avut un export activ, aur în țară, și apoi: urcarea leului, bugete echilibrate, acoperire de datorii vechi, ieftinirea vieții etc. Socotelele se făceau după-cum era și firesc, după prețurile de atunci. E aceasta o convingere veche a Românului și explicabilă, că buna-starea locuitorilor și a țării, în afară de alți câțiva factori, e în funcțiune de bunul mers al agriculturii.

Cei doi ani din urmă sunt considerați ca doi ani agricoli buni. Toată lumea a putut constata însă, cu strângere de inimă, că belșugul agricol, n'a adus în anul trecut, și sunt semne și'n anul acesta, ameliorarea situației noastre economice. — Evident, ceva tot se observă,

însă destul de slab și mai ales cu prea mari sacrificii pentru agricultori.

După cum au spus și alții, după cum am mai amintit de multe ori și în această revistă, agricultorii s'au bucurat de preapufină atenție — ceea ce nu se poate spune de alți factori productivi — din partea guvernelor sau, atunci când au fost îndrumați și îndemnați de autorități, au ieșit mai rău. — Un exemplu: în multe părți din țară să știe că solul nu-i de loc prielnic culturii de grâu. La îndemnul autorităților sătenii au semănat grâu. Rezultatul a fost că am avut o recoltă detestabilă, pe câtă vreme să fi pus orz sau ovăș, ar fi avut o recoltă multumitoare. — Alt exemplu: anul trecut, când orzul era treerat, se putea vinde în unele părți, la primul obor, cu cea lei 550 sută kgr. Au fost îndemnați oficial oamenii să nu se grăbească cu vânzarea, să nu-și vândă singuri bucatele și să le desfacă în comun prin cooperative sau bănci populare. — Frumos în teorie și prost în practică, pentru că s'au luat măsuri fără a avea în vedere fluctuația prețului la cereale și situația piețelor de desfacere din străinătate. — Rezultatul a fost că bieții săteni, sau conformați instrucțiunilor și îndemnurilor oficiale, așteptând prețuri mai urcate. Prețurile însă au dat înapoi. Pe lângă pierderea diferenței de preț trebuie să ne mai gândim la o mulțime de angajamente și scadențe la care agricultorul trebuie să facă față.

În starea normală a lucrurilor, logic ar fi ca atât proprietarii cât și statul, pentru înfruntarea concurenței, să fie preocupați de prețul de cost în agricultură, după cum e și'n celelalte ramuri

de activitate economică și mai ales în industrie. Actualmente vedem însă că toată lumea e îngrijorată de prețurile scăzute la cereale. Statul prin măsurile luate conta pe cât e posibil ameliorarea prețurilor. — Prețurile scăzute, putem aminti și noi aici, din cauze naturale: recoltele frumoase în amândoi anii prețutindeni aproape pe amândouă emisferele pământului și între cauzele artificiale amintim concurența străinățății mai mult sau mai puțin onorabilă și dumpingul rusesc, mijloc de concurență neloial. — Din fericire sunt semne că politica rusescă în comerțul de cereale nu va putea dura. — Prețurile scăzute mai provin și din cauze de ordin tehnic: majoritatea micilor plugari fac agricultură în mod destul de primitiv, de aici sunt departe de-a obține cereale de calitate.

Dacă agricultorul ar lucra cu mijloace proprii, fără a face apel la fonduri din afară, cu tot prețul ar avea o rentabilitate, chiar mică, dar ar fi o rentabilitate. — Nu trebuie însă să uităm că mai toți agricultorii folosesc creditul. — Ori, anii mai dinainte, au fost mai toți ani slabi, în cari agricultorii mai ales cei cu suprafețe mai mari, au pierdut. Datoriile, făcute dela chipul cel mai inteligent până la cel mai riscat și anevoios, i-au pus în trista situație de a nu mai putea plăti nici dobânzile. — În unele finuturi uzura (camăta) a luat o dezvoltare fantastică 50, 60% sau chiar 100% provocând și tulburări sociale. — Creditul ca să poată fi folosit fără urmări nefaste, trebuie a) să fie acordat pe termene lungi și b) cu o dobândă foarte redusă 6—7% maximum.

Cum suntem o țară, în care totul prosperă numai după bunul mers al agriculturii, se impune și cât mai curând, să punem la dispoziție agricultorilor credite în condițiunile arătate. — Aceasta e foarte adevărat, că'n sărăcia de azi se poate realiza greu. — Totuși, cu sacrificii chiar, o atare instituție de credit pentru agricultori trebuie creată. — Actualul guvern, e timp destul de mult, duce tratative pentru crearea mult așteptatului „Credit Agricol“... — E timpul suprem și ar fi dezastruos, întâiu pentru agricultură și apoi pentru țară, dacă nu-l vom avea cel puțin, în ceasul al unsprezecelea.

B.

Desnodământul.

Într'un număr anterior al „Revistei Economice“ am publicat unele informațiuni relativ la cererea înaintată de Cassa de Păstrare din Săliște la Tribunalul din Sibiu pentru într'oducerea procedurii în scopul admiterii unui concordat preventiv cu creditorii chirografari.

Tribunalul din Sibiu s'a rostit la desbaterile din 29 I. t. și 4 I. c. prin o încheiere admitând în principiu cererea de concordat și dispunând convocarea creditorilor chirografari la Palatul Justiției din Sibiu pe ziua de 4 Septembrie a. c. ora 10 a. m.

„Pașul ce a trebuit făcut“ mai mult în interesul marel majorității a deponenților, a fost aflat pe deplin motivat de către Tribunal și procedura e pusă în curgere. Urmează acum desnodământul, și deslegarea este în mâna creditorilor chirografari — a deponenților — cari dacă voiesc să și ocrotească interesele și să se ferească de o pierdere în întregime a averilor depozitate, vor trebui la ziua fixată pentru 4 Septembrie a. c. și în zilele următoare să se declare în persoană ori prin plenipotențiat — fără șovăire la Tribunal că admit cererea de concordat. Acel deponent care își va da votul în contra cererii este dușmanul intereselor lui și își nimicește averea sa în momentul când sunt pregătite toate acele măsuri, care pot salva în întregime averea azi primejduită, cerându-se numai răbdare și păsuire pentru efeptuirea aranjamentului de salvare.

Anume, Consiliul de administrație al Cassei de Păstrare din Săliște, îndată după prezentarea cererii de concordat la Tribunal a înaintat și la Ministerul Finanțelor din București o rugare în care a solicitat un răspuns cu privire la ajutorul promis din partea Statului pentru sanarea institutului și pentru mântuirea averilor depozitate la institut. În această rugare s'a accentuat situațiunea grea în care a ajuns Institutul în urma unor întreprinderi industriale comerciale nereușite, dar mai ales în urma crizei financiare-economice ce apasă asupra întregii țări.

Din situațiunea grea în care se află institutul nu poate eși decât dacă creanțele lui imobilizate, scontate la Banca Națională a României, la „Albina“ din Sibiu și la Banca Centrală din Cluj, precum și cele aflătoare în portofoliul propriu, vor fi trecute în baza unei convențiuni încheiate cu Statul, asupra rezervelor dela împrumutul de stabilizare, conform dispozițiunii cuprinse în art. 2 alin. din urmă, din legea promulgată în „Monitorul Oficial“ Nr. 140 din 27 Iunie 1930 „prin care Ministerul Finanțelor este autorizat să răs-

cumpere, în urma avizului conform a Băncii Naționale, și alte efecte scontate de aceasta, *oricare ar fi data intrării lor în portofoliu, în vederea de a contribui la sanarea financiară*“.

Bazat pe aceste dispozițiuni, institutul s'a rugat de a se fixa într'un răspuns dat în scris, condițiunile sub cari s'ar putea iniția tratativele în vederea încheierii unei convențiuni, pentru trecerea asupra rezervelor împrumutului de stabilizare, — a creanțelor mai sus amintite.

La aceasta rugare Ministerul Finanțelor cu data de 24 Iulie a. c. sub Nr. 222.129 a răspuns, că tratativele pentru trecerea asupra rezervelor disponibile dela împrumutul de stabilizare a creanțelor imobilizate ale băncii, s'ar putea iniția numai în cazul, că anterior s'ar împlini în mod definitiv următoarele condițiuni:

1. Încheierea unui concordat preventiv cu creditorii chirografari în condițiunile stabilite în legea promulgată la 4 Iulie 1930 Nr. 145 al „Monitorului Oficial“, — oferindu-se acestora cvota în numerar de 60% a creanței lor, în rate de câte 3 luni cu 7% dobândă.

2. Crearea unui capital societar nou de prioritate cu interese fixe stabilite, — din cvota de reducere de 40% a depunerilor.

3. Garantarea replătirii în termen și tranșe fixate în convențiune, împreună cu dobânzile, a creanțelor trecute asupra rezervelor împrumutului de stabilizare prin capitalul societar și ipotecarea și gajarea tuturor averilor mobile și imobile, ce societatea le posedă.

Acest răspuns la exoperat prin intervențiune personală dl deputat din județ Dr. Jeronim Stoichița, care într'o scrisoare trimisă consiliului de administrație, între altele, îi comunică că a vorbit mai întâi cu Dl Ministru Președinte Iuliu Maniu, care spunea că trebuie aflată o modalitate ca, Cassa de păstrare să fie salvată, aflându-se cea mai bună și urgentă deslegare. Domnul Ministru de finanțe după deslușirile primite a dispus, să se dea răspunsul mai sus schițat, punându-i în vedere intermediarului toată sollicitudinea pentru sanarea Cassa de păstrare, dacă concordatul preventiv cerut la Tribunal va fi admis de deponeți.

Am ținut să dau publicității pentru informarea mai ales a cercurilor interesate, — aceste amănunte din care reiese că s'a făcut tot ce omeneste este posibil ca interesele primejduite ale deponeților să fie salvate.

Aceștiunea de sanare este deci în mâna deponeților și depinde exclusiv dela cumințența lor, ca să admită concordatul și prin aceasta să

facă posibil ajutorul Statului, pentru asigurarea și garantarea averilor lor, azi încă în primejdie.

Sibiu, la 15 August 1930.

ss. Petre Drăghici, sen.

Depresiunea economică și politică comercială.

De câțiva ani încoace, nivelul prețurilor în mare scade încet și continuu, indiferent că acest nivel a rămas, sau nu, în raport cu producțiunea mondială a aurului. Criza bursei din New-York din Octombrie 1929 a fost lovitura, care a doborât clădirea de sticlă, iar lumea s'a pomenit dintr'odată cu o congestiune a tuturor afacerilor, a căror cursuri au căzut la un nivel, pe care nimeni nu și-l putea închipui.

Dacă raportul, care există între prețuri și între valoarea aurului, a putut contribui la provocarea depresiunii economice, care există astăzi peste tot, alți factori au deasemenea, și chiar mai multă importanță în această chestiune.

Între acești factori, primul de amintit este unul de ordin psihologic, prin urmare imponderabil; este supraproducția, care, la rândul său, se datorește într'o largă măsură punerii în aplicare a unei serii de invențiuni științifice, făcute în decursul războiului și după războiu, în domeniul tehnicii și al chimiei.

Industria și agricultura și-au putut augmenta producțiunea într'o măsură, pe care consumația nu a putut-o urma până la ultimele limite, cu toate că aceasta din urmă (consumația), întrucât privește produsele industriale, a fost stimulată în mod artificial prin noile metode de credit.

Se poate întâmpla, ca depresiunea în toată seriozitatea ei să se explice, parte, prin faptul, că puterea de consumație a fost împinsă până la o limită necunoscută până acum.

Este probabil, că situația agriculturii e mult mai rea decât a industriei, deoarece industria nicăiri nu pare a scoate (realiza) beneficii. Dimpotrivă, agricultura poate nădăjdi o ameliorare mult mai rapidă, decât celelalte categorii de activitate economică, deoarece anul 1929 a fost un an cu o recoltă excepțional de bună, chiar și în țările importatoare, cari, de obicei, făceau cumpărături, iar acum încearcă să se debaraseze de acest fel de afaceri. Nu putem ști ce le rezervă muncitorilor pământului condițiunile atmosferice pentru anul 1930, nu putem ști ce anume vor rezerva aceste condițiuni atmosferice pentru puterea lor de cumpărare, precum și indirect, pentru industrie.

Cât privește durata depresiunii, ar fi lucru hazardat să facem prevestiri asupra acestui punct. Prețurile de detalii nu au urmat o paralelă cu curba descrisă de prețurile en gros, decât foarte puțin și într-o foarte mică măsură. Consumul s'a micșorat, iar volumul afacerilor nu se mai mărește. E vorba, fără îndoială de o stare de tranziție, de un timp premergător reîntoarcerii stării normale, și, cât timp va dura această depresiune, chiria minimă a banului nu va avea consecința sa naturală de a împinge la o reînviere a întreprinderilor.

Dar noi nu vom fi spus totul, dacă nu vom atrage atențiunea asupra rolului, pe care l-a jucat protecționismul printre factorii, cari au dus la supraproducțiune și stingheresc progresul omnitrii astăzi. Dacă considerăm și numai Europa singură, suntem frapați de o situație mai mult decât critică. Iată, bunăoară, 28 de state, formând un grup geografic, între cari cele mai multe ridică bariere vamale din ce în ce mai mari, de pe o zi la alta, unul împotriva celuilalt; fiecare își închipuie, că este în stare să facă dificultăți celorlalte state, fără a-și crea prejudicii prin aceasta lui însuși; în sfârșit fiecare dintre aceste 28 de state europene crede, că e de o datorie absolută să-și satisfacă singur toate trebuințele, indiferent, că este rămas în urmă, indiferent, că nu are populație suficientă pentru așa ceva și, ce e mai mult, indiferent, că prețurile produselor industriei proprii, stimulată în mod artificial, sunt exagerate.

Statele agricole se industrializează, ridică bariere vamale înalte, contra articolelor de manufactură, ce vin din străinătate, și în același timp fac aspre reproșuri statelor industriale, că acestea nu sunt conduse de o politică mai liberală, mai binevoitoare, în materie de produse agricole, a căror desfacere o caută acestea.

Această politică se lovește cap în cap cu orice idee de raționalizare: în aceste țări (în țările agricole, cari vor să se industrializeze), prețul produselor industriale este într'adevăr mult mai ridicat (puțin importă, că facem o comparație cu prețul produselor Statelor Unite, sau cu altele, diferența e minimă), decât nivelul cel mai scăzut la care ar putea exista aceste prețuri într-o regiune de liber-schimbistă, sau, fiindcă lucrurile se aseamănă, într-o regiune, care reunește vre-o 200 până la 250 milioane de oameni, (Europa de Est, Europa Centrală și Europa de Sud); sarcinile grele ale legilor sociale se adaugă la costul producțiunii.

Pe de altă parte, salariile, sau mai bine zis, puterea lor de cumpărare, scad, prețurile interioare fiind protejate prin măsurile vamale. În

plus, ajutând mereu prin mijloace artificiale dezvoltarea producțiunii naționale, se ajunge la faptul, că această producțiune întrece consumul intern, silind-o astfel să caute debușuri în străinătate, dar aceasta e posibil numai în așa fel, că beneficiile realizate după urma produselor vândute în interior sunt întrebuițate (sacrificate), pentru a putea scădea prețurile produselor destinate pentru piețele străine.

Acest dumping provoacă represalii din partea altor țări, și noi vedem, că protecționismul aduce cu sine, aproape pretutindeni, pe de o parte prosperitatea unor categorii de industrii protejate, pe de altă parte o producțiune dereglată (neregulată), prețuri joase și salarii din ce în ce mai mici, ceea ce înseamnă o micșorare a puterii de cumpărare; sau dacă nu sunt în scădere, ei urmează cursul vieții, protecționismul aduce cu sine o augmentare a prețurilor, deoarece în, cele mai multe cazuri, exigențele pieții interioare nu permit o producțiune în masă.

Nu este posibil să ne imaginăm o lume, în care toate statele să arate numai balanțe comerciale favorabile. Dar presupunând, că am încerca să atingem imposibilul, s'ar produce o pagubă economică colosală: Acei cari ar avea trebuință nu ar putea cumpăra, iar acei cari ar căuta să vândă nu ar găsi cumpărători.

Anumite țări, prin condițiunile lor naturale de care se bucură, sunt mai aproape de a-și satisface singure trebuințele, decât altele, acestea suferă mai puțin decât celelalte, dar schimbul dintre popoare este paralizat. Între asemenea împrejurări navigația maritimă suferă de o criză dintre cele mai acute și grele. Scăderea fără precedent a transporturilor de mărfuri survine într'un moment foarte critic al unei situații artificiale, într'un moment, când, pretutindeni, subvențiilor acordate de stat, sau privilegiile de pavilion au produs o augmentare a tonajului. Cinci milioane tone stau inactive, iar restul lucrează cu pierderi ne mai cunoscute de cincizeci de ani încoace pentru timpurile de pace.

Pretutindeni șomajul s'a mărit, iar în unele țări el a luat proporții cu adevărat îngrijorătoare. Pe când datoritiile și reparațiunile de războiu apasă greu asupra balanțelor plăților internaționale, situația economică schiopătează deabinele și produce incertitudine în ceea ce privește condițiunile normale de întrebuițare a brațelor de muncă.

Răul e agravat, fie (în Germania și altele) prin faptul, că creditorul îl repugnă să primească plățile în natură, fie (în Marea-Britanie) printr'o concurență susținută în mod artificial de sus, fie, în sfârșit, printr'o producțiune pe nedrept

protejată (Statele Unite ale Americii de Nord). Există, bine-înțeles, și alte cauze ale șomajului în diversele țări, dar răul de care suferă comerțul este unul dintre cele mai importante.

De pe vremea de când s'a ținut conferința economică internațională în 1927, problema înlăturării barierelor vamale între popoare este mereu la ordinea zilei, fără a se fi făcut însă vre-un progres mai important în sensul hotărârilor luate în această conferință.

În Noembrie 1927, la sfârșitul conferinței, s'a ajuns, după înlăturarea mai multor dificultăți, la o convențiune, prin care statele semnatare se angajau să renunțe la prohibirea exportului și a importului; dar punerea în aplicare a acestei convențiuni de ratificarea ei de către Polonia și Cehoslovacia. Din nenorocire, această ratificare nu a putut fi realizată de către una din aceste două țări, și acest fapt a avut ca urmare o retardare a unui progres foarte important în domeniul politicii comerciale internaționale, progres, care avea drept țintă eliminarea uneia dintre cele mai serioase piedeci care se opun liberei mișcări a mărfurilor: suprimarea oricărui schimb pentru anumite categorii dintre ele.

Totuși, avem toată nădejdea, că această convențiune va deveni odată lege.

Dar, de când a început să se discute această nouă piedecă a progresului omenesc (tarifele vamale), situația a devenit și mai rea, deoarece de atunci sunt deja ani la mijloc.

În primele douăsprezece sau optsprezece luni, cari au urmat conferinței economice internaționale din 1927, s'a putut observa o anumită reținere, a diferitelor guverne în ceea ce privește majorarea tarifelor vamale; dar, după ce au eșuat toate eforturile făcute de Societatea Națiunilor pentru a se ajunge la un plan internațional practic referitor la suprimarea, sau scăderea tarifelor vamale, anul 1929 își face apariția cu un succes aparent al scepticilor și cu o desiluzie — care nu mergea, totuși, până la descurajare — a liber-schimbistilor, sau, pentru a fi mai exacti, cu o desiluzie a acelor, liber-schimbști sau nu, cari socot, că o reducere a tarifului vamal este indispensabilă binelui lumii.

Vestea augmentării iminente a diverselor posturi din tariful vamal, și așa destul de ridicat, al Statelor Unite ale Americii de Nord, a fost primită în primăvara anului 1929 cu sentimente de adâncă amărăciune în mai toate cereurile europene.

Cu toate că nimeni nu putea spune, încă, asupra cărora articoli și în ce măsură va fi ridicat acest tarif, principiul singur al acestei hotărâri, redată opiniei publice numai în mari generalități,

era imposibil să nu augmenteze răul în statele debitoare.

Reacțiunea, care s'a produs a îmbrăcat forme de entuziasm, la multe din cercurile de afaceri ale continentului, pentru un fel de antantă economică, care să stabilească tarife vamale inferioare tarifului actual, între statele europene, și taxe mai mult sau mai puțin ridicate pentru mărfurile importate de alturea. În Marea Britanie propunerea americană a împins pe industria să caute un „Empire free trade“ și să reclame un tarif protector împotriva tuturor celorlalte țări.

La congresul Societății Națiunilor din luna Septembrie 1929 s'a făcut un ultim efort din partea guvernelor Marii Britanii și ale Belgiei pentru a salva situația.

De acord cu Franța, care a declarat totuși că nu are nici o aplicare spre un tarif vamal micșorat — ei a subliniat, că din punctul său de vedere salvarea Europei trebuie căutată în cartelele internaționale — ei au propus să se sune toate țările asupra oportunității de a le reuni într-o conferință diplomatică în vederea încheierii unui armistițiu vamal pe timp de doi ani, în decursul cărora se vor căuta mijloacele proprii să amelioreze relațiunile economice internaționale (cu toate că aci trebuie înțeles în primul rând, scăderea tarifului vamal n'a fost menționată în mod expres).

Bărbați de stat eminenți, ca Briand și Stressemann, au pronunțat cu această ocaziune, discursuri, prin cari preamăreau o Europă unită.

Rezoluția a fost aprobată în unanimitate și au fost primite, în număr suficient, răspunsuri favorabile înainte de sfârșitul anului, pentru deschiderea conferinței în luna Februarie 1930.

Statele Unite s'au reținut, dar au trimis observatori.

Nu s'a putut ajunge, totuși, la nici un armistițiu vamal.

Franța s'a opus net, iar celelalte state au făcut asemenea rezerve importante în ceea ce privește angajamentul de a nu mai augmenta tariful vamal, că țările liber-schimbiste, al căror scop unic era să obțină condițiuni mai favorabile pentru exportul lor, n'au putut consimți să devie părți contractantela un acord atât de unilateral.

Ideea unui armistițiu vamal fiind astfel compromisă, delegații au rămas totuși mai departe uniți, și grație energiei, pacienței și tactului deosebit al președintelui comitetului principal Dl. Colijn, conferința a reușit să evite un rezultat cu totul negativ.

Convențiunea comercială a fost semnată de 11 state europene, printre cari și patru mari puteri. Prin această convențiune, ele s'au angajat

să nu denunțe convențiile lor comerciale actualmente în vigoare înaintea lui 1 Aprilie 1931. Aceasta înseamnă, că anumite taxe vamale fixate prin tratatele comerciale de până acum nu vor putea fi augmentate în decursul acestei perioade, afară de circumstanțe cu totul excepționale.

Aceste tarife se aplică în anumite țări, la un număr destul de însemnat de articole; în altele numai la anumiți articoli și iarăși, în alte țări, la nici unul chiar (Danemarca, Marea-Britanie, Țările de Jos, Norvegia și Portugalia).

Această grupă din urmă se angajază să nu ridice, în tot timpul duratei convențiunii, tariful vamal existent și să nu creeze taxe vamale noi.

Dacă una, sau mai multe dintre aceste țări ar augmenta drepturile lor fiscale, sau ar impune noi taxe, partea, care se va considera lezată în drepturile sale, va putea denunța convențiunea.

(După E. Heldring).

(Continuare în numărul viitor).

Importul și exportul româno-german

de L. Guttman, Consul general.

Dr. L. Guttman, consulul general al României la Hamburg, publică în revista Monatshefte der Deutsch-Rumänischen Handelskamm următorul interesant articol:

Chiar dacă eu însumi sunt de părere, că cifrele statistice nu au întotdeauna valoarea ce li se atribuie, există totuși cazuri, în care nu numai că nu te poți lipsi de aceste cifre, dar în care ele vorbesc un limbaj mult mai eloquent decât cuvintele.

Desvoltarea relațiilor economice ale României cu intrarea principală a Germaniei — portul Hamburg, — nu se poate reda mai bine, după părerea mea, decât prin cifrele următoare a căror lectură o recomand chiar și acelor care în genere au o desebită antipatie împotriva materialului statistic. Le-o recomand, deoarece din citirea acestor cifre — vor putea să recunoască marile posibilități de desvoltare a comerțului între România și Germania.

E drept că, indicând aceste cifre, încep cu o dată destul de depărtată. Dar tocmai aceste cifre ale ultimelor cinci decenii înainte de război, — pe care le citez, și chiar numai aceste cifre, ne dau o imagine deslușită a uriașului progres al schimbului de mărfuri dintre cele două țări.

În anul 1873 — 3 vapoare cu 2212 tone; în 1883 — 7 vapoare cu 2077 tone; în 1893 — 152

vapoare cu 230.636 tone; în 1903 — 35 vapoare cu 52.950 tone; în 1913 — 35 vapoare cu 71.911 tone.

Și acum urmează după război:

În 1922 — 43 vapoare cu 75.285 tone; în 1923 — 76 vapoare cu 158.336 tone; în 1924 — 65 vapoare cu 119.761 tone; în 1925 — 83 vapoare cu 147.317 tone; în 1926 — 107 vapoare cu 215.103 tone; în 1927 — 163 vapoare cu 341.284 tone; în 1928 — 95 vapoare cu 219.210 tone.

Pentru 1929 lipsesc încă date exacte.

Așa dar, dacă aceste cifre nu sunt în continuă creștere, ele dau totuși o idee de importanța relațiilor comerciale între Germania și România.

Și acum să venim la exportul în România, prin portul Hamburg.

În statistice lipsesc cifrele din anii 1873 și 1883. Abia în 1893 se semnalează un vapor cu 1904 tone.

Pe urmă însă observăm un progres rapid și anume:

1903 — 17 vapoare cu 25.336 tone; 1913 — 25 vapoare cu 46.439 tone; 1922 — 64 vapoare cu 92.712 tone; 1923 — 55 vapoare cu 73.765 tone; 1924 — 70 vapoare cu 106.472 tone; 1925 — 57 vapoare cu 94.211 tone; 1926 — 58 vapoare cu 108.378 tone; 1927 — 64 vapoare cu 125.511 tone; 1928 — 46 vapoare cu 85.028 tone.

După cum am mai spus, și aci cifrele arată curbele frecvente în comerț, dar în același timp arată și însemnătatea în sine a acestui comerț.

În ce privește anul 1928, importul de mărfuri prin Hamburg a fost în total de peste 345.284 tone cu o valoare de 59.232.220 mărci germane.

Iată și articolele de căpetenie din aceste mărfuri.

Orz, 193.535 tone; porumb, 15.193 tone; rapiță, 7.234 tone; țărățe, 2.017 tone; turte de floarea soarelui, 1.799 tone.

Apoi urmează:

Uleiuri grele, 61.331 tone; petrol brut și distilat, 146.161 tone; uleiuri minerale ușoare, 924.611 tone; aramă brută, 48.061 tone.

Restul se împarte între foarte multe articole din care nu citez decât următoarele: secară, ovăș, mei, legume, păstăi, lemne de construcție (9.530 tone), rămășițe de orz, asfalt etc.

În schimb, exportul pentru România prin portul Hamburg a fost în 1928 de 111.530 tone în total, cu o valoare de 8.894.190 mărci germane.

Aci vine în primul rând, lemn de Quelerachea și extrase cu 20.460 tone.

În, 1351 tone: reșină, 871 tone; chimicale și droguri, 554 tone; articole de fierărie, 256 tone; mașini și părți de mașini, 259 tone; saci 200 tone; untură de pește, 392 tone.

Precum și multe articole ca de pildă cafea, cacao, ceai, mirodenii, blănuri, piei, câteva minerale, sulfat de cupru (138 tone), sare amară (182 tone), papetării, etc.

Din aceste indicații sumare, se învederează atât intensitatea comerțului al cărui import și export trece prin portul Hamburg, cât și varietatea lui.

Chiar dacă la sfârșit curba comerțului a scăzut, aceasta nu se datorește decât crizei generale din întreaga economie mondială și e, mai cu seamă, o urmare a scăderii aproape a tuturor produselor din lumea întreagă, de pe urma căreia nu prea se fac afaceri noi, țările respective așteptând mai întâi terminarea proviziilor existente.

Chiar dacă prin această reflecție a nouilor tranzacții curbele schimbului de mărfuri în economia mondială suferă o coborâre, ea înseamnă pe de altă parte descongestionarea tuturor piețelor economice prin diminuarea stocurilor existente ceea ce va duce în cele din urmă la o reactivare a tuturor ramurilor comerciale.

Să nădăjduim că această reactivare va lua în curând ființă în relațiile comerciale dintre România și Germania.

Căile ferate și situația lor.

După cum se știe, afară de importanța culturală, socială și strategică, căile ferate sunt un factor hotărâtor pentru comerțul unei țări. Astăzi, când rapiditatea și siguranța stau la baza tranzacțiilor comerciale, căile ferate sunt chemate să traducă în realitate această maximă.

Cu tot marele avânt, pe care, pe zi ce trece, îl ia marina și aviația, transportul terestru, cu principala ramură — Căile ferate — reprezintă întâietatea. Aceasta pentru că ele au fost și sunt și de prezent singurul mijloc mai eficiente, mai rapid și îndeosebi mai sigur pentru transportul mărfurilor care reprezintă un volum mare.

Că acest mijloc de transport este un factor hotărâtor pentru comerțul unei țări, se poate vedea din volumul comerțului pe care îl reprezintă țările apusene, unde mijloacele de transport au luat un avânt mai mare.

Fiecare regiune este legată de celelalte regiuni și centre mai importante, prin linii ferate, cari fac schimbul diverselor produse între aceste regiuni. Importanța lor nu este numai de caracter național, ci și internațional; fiind destinate să lege interesele țărilor și continentelor.

În ce privește țara noastră, ea reprezintă o rețea de aproximativ 12.500 km., ceea ce vine la 100 km. cam 5 km. rețea. Dacă comparăm a-

ceastă cifră cu aceea a țărilor din apus și în special cu a Belgiei, care dispune de 32 km. rețea la 100 km.², vedem că noi mai avem încă mult de făcut pe această cale. În privința aceasta s'au luat și la noi măsurile pentru construirea altor linii noi. Sumele necesare pentru construirea de noi rețele, provin din cota destinată refacerii și intensificării căilor de comunicație, din împrumutul de stabilizare.

Afară de aceste lucrări, se simte necesitatea materialului rulant, cel prezent fiind insuficient pentru transportul cerealelor către porți, în timpul verii.

Deși căile ferate, de prezent, au condus independentă prin Regia Autonomă a C. F. R. totuși situația lor prezintă să fie dificilă ca și în trecut, dând deficite anul trecut un miliard Lei. Chiar și în anul acesta se prevede un deficit mai mare, în urma reducerilor de tarif acordate la transportul produselor agricole. De unde până în anii trecuți rezulta deficit numai din transportul de persoane, în anul acesta rezultă și din transportul mărfurilor, având în vedere și reducerea cantităților și volumului de mărfuri transportate, din cauza crizei economice.

Regia Autonomă a C. F. R. neputând să aplice planul D lui Levèvre, expertul tehnic francez, din cauza mai multor computări făcute, în buget, este constrânsă să facă și pe mai departe apel la sprijinul statului. Astfel își restrânge singură autonomia, dobândită cu atâta trudă.

Pe lângă aceasta, mai are încă mulți furnizori de plătit, cărora neputându-le satisface creanțele, din lipsă de numerar, Consiliul de administrație al Regiei a decis să solicite Statului dreptul de a emite bonuri de tezaur. Reține deci din nou problema grea a bonurilor de tezaur din trecut.

Situația C. F. R. nu va putea fi ameliorată decât printr'un plan îndelung studiat și a cărui aplicare să dureze mulți mai ani.

CRONICA.

Preschimbarea bancnotelor de 5 și 20 Lei.

Banca Națională a României anunță:

Se aduce la cunoștința generală că Banca Națională a României, în baza legii monetare, retrage cu totul din circulație biletele de 20 și 5 Lei, acestea urmând a fi înlocuite prin monedă metalică.

Posesorii acestor bilete sunt rugați a le prezenta pentru preschimbare,

la sediul Băncii din București str. Lipseani Nr. 25 și la toate sucursalele și agențiile din țară.

Termenul până, la care această preschimbare se poate face, este 1 Septembrie 1930, după care bilete vor înceta de a mai avea puterea circulatorie.

Societatea Anonimă Română de Telefoane construiește o mare fabrică de telefoane la București. Societatea Anonimă Română de Telefoane din București înființată pentru exploatarea concesiunii telefoanelor, s'a înființat cu capital social de 1 miliard lei, ce se compune din 2 milioane acțiuni a 500 lei. Acest capital a fost semnat în modul următor: Lewis I. Proctor, vicepreședinte la Internaționale Telephone Securities Corporation New-York cu suma de 939.700.000, Samuil G. Ordway avocat din New-York cu 100.000 lei, Geoffrey A. Ogilvie vicepreședinte la Internaționale Telephone and Telegraph Corporation 100.000 lei, Earle H. Thomson New-York 100.000 lei, Banca de credit Român 20 milioane lei, Banca Marmorosch, Blank și Co., 20 milioane lei, Membrii direcțiunii: Lewis I. Proctor, Samuil G. Ordway, Geoffrey A. Ogilvie, Grigore N. Filipescu, Em. Pantazl, Aristid Blank și Max Aușan. Membrii comitetului de supraveghere: colonel N. Condeescu, N. Lahovary, B. Rubin, Supleant: general Costescu, G. Cecropide și Al. Sideri colonel. Din capitalul social al întreprinderii, 30 la sută adică 300 milioane lei au fost depuse deja la Banca Națională.

Directiunea a ținut ședință în zilele din urmă, prin care a numit de director general la S.A.R. de Telefoane pe dl Geoffrey A. Ogilvie. Societatea în baza contractului de concesiune va înființa în România a fabrică modernă pentru fabricarea materialului necesar. Această fabrică va fi înființată în capitală.

Societatea Telefoanelor plătește 3¹/₂ milioane chirie anuală pentru localurile Băncii Franco-Române. Societatea Anonimă Română de Telefoane a închiriat palatul Băncii Franco-Române S. A. insolvente din București, Str. Bursel Nr. 5 pentru a-și plasa birourile. Clădirea a fost închiriată pe timp de doi ani cu începerea dela 19 Iulie pentru o chirie anuală de 3.600.000 lei.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 2 August 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.275,434.874
Devize	1.587,698.667
Monetă divizionară	674,342.308
Portofoliul comercial	7.849,902.676
Imprumut, pe efecte publ., warante etc.	823,661.339
Datoria Statului	3.699,856.580
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	753,919.287
Fond. de pens. și asistență pt. personal	122,882.840
Imobile	480,665.676
Mobilier și mașini de imprimerie	74,037.679
Cheltuieli de administrație	60,389.928
Argint—Lingouri și monete	7,276.108
Conturi diverse	2,391,776.181
Totalul activelor	29.830,126.457

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	816,413.031
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.684,179.010
Conturi curente și recepse la vedere	6.786,188.046
Dobânzi și beneficii diverse	112,948.447
Conturi diverse	2.197,286.348
Raportul între stocul de aur și angajamente	36,42%
Raportul între stocul total și angajamente	42,46%

Taxa: { Scont 9%
Dobânda 10%

Depozitul mașinilor de scris
'REMINGTON'
„DACIA TRAIANĂ“, SIBIU.

Tot atei se mai află:

Scala despre timbrele de 0,132% și de imp. proporțional de 1,32%. Prețul Lei 20.—